

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 เป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ในมาตรา 22 ให้หลักการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2556 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาแห่งชาติ 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ประกอบวิชาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพความความสนใจและโอกาสของตน

ในการจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษามีนโยบายปรับเปลี่ยนวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน และปฏิรูปวิธีสอบ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพแข่งขันในโลกอาชีพ ดังนั้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนากระบวนการเรียนของนักเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ รวมทั้งใช้เป็นแหล่งเรียนรู้หลากหลายที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ตามอัธยาศัย ทุกที่ทุกเวลา การเรียนการสอนในปัจจุบันอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยวิธีใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนั้น การจัดการเรียนโดยบทบาทสมมติ นับเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในการนำพาความรู้ไปสู่ผู้เรียนให้เกิดการจดจำที่คงทนและมีประสิทธิภาพ

พฤติกรรมกรรมการแสดงออกเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนทางด้านการบริการ เพราะนักเรียนจะต้องนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและทางด้านสังคม รวมถึงการทำงานในอนาคตต่อไป การแสดงออกเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของคนเราทุกคน เชื่อกันว่าในการทำงานทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจเอกชนหรือราชการ จำเป็นต้องมีการแสดงออก ผู้ที่มีความสามารถในการแสดงออกที่เหมาะสม จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ในทางตรงกันข้ามหากนักเรียนไม่มีความกล้าแสดงออกก็จะส่งผลให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นและอาจจะต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านการติดต่อหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความยากลำบากในการทำงาน จอห์นสัน (Johnson, 2004) กล่าวว่า การที่คนเราจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่พฤติกรรมกรรมการแสดงออกนั้น จะต้องตระหนักไว้เสมอว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะทำให้คนใกล้ชิดหรือคนที่เกี่ยวข้อง แสดงพฤติกรรมโต้ตอบในท่าทางลบต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ เนื่องจากเราไม่เคยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเลย การเปลี่ยนแปลงนั้นยากที่ผู้ใกล้ชิดหรือคนที่เกี่ยวข้องจะยอมรับได้ซึ่งเราไม่ควรจะย่อท้อหรือเปลี่ยนใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นคุณสมบัติที่สามารถปลูกฝังและพัฒนา

ให้เกิดขึ้นได้ในตัวบุคคลให้มีการกล้าแสดงออกที่ถูกต้องและเหมาะสมได้ ทำให้บุคคลที่เรียนรู้ที่จะเป็น “ผู้ชนะ” ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริง เราสามารถนำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ เพื่อลดปัญหานักศึกษามีผลการเรียนต่ำ ไม่สนใจเรียน และยังขาดทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งวิชาศิลปะการต้อนรับและบริการเป็นวิชาที่ต้องทำความเข้าใจและหมั่นศึกษาหาความรู้และที่ผ่านมาการสอนวิชาศิลปะการต้อนรับและให้บริการประสบปัญหานักศึกษา ไม่สนใจเรียน และขาดทักษะการวิเคราะห์ปัญหา อันส่งผลให้ผลทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ในฐานะครูผู้สอนและรับผิดชอบวิชา ศิลปะการต้อนรับและให้บริการ จึงคิดว่าควรค้นหาวิธีการ กิจกรรมสร้างแรงจูงใจ โดยวิธีการบทบาทสมมติ หรือณวัตกรรมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 /2560 สัปดาห์ที่ 1-18 ปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชา ศิลปะการต้อนรับและบริการ เรื่อง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์ความหมายได้อย่างชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาผลของการใช้วิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ วิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง หลังจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติสูงกว่าการจัดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร และผลการเรียนรู้ วิชาศิลปะการต้อนรับและการให้บริการ หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 80 หรือไม่อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนรายวิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ใช้วิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ วิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ วิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ วิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการเรียนรู้ วิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ สูงกว่าเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาการโรงแรม วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 12 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาการโรงแรม วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง จำนวน 12 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลการเรียนรู้ ทางารเรียนวิชาศิลปะการต้อนรับและบริการ

3. เนื้อหาที่ใช้ในวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้วิชา ศิลปะการต้อนรับและบริการ รหัสวิชา (3700-1003) นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง ตามหลักสูตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

5. นิยามศัพท์

ผลการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนสอบวิชาศิลปะต้อนรับและบริการชั้นที่ได้รับการสอนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่อง ปัญหาต่าง ๆ หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนได้เตรียมการล่วงหน้า แล้วจึงแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นมาอันเป็นแนวทางที่สามารถนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะประสบในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ผู้เรียนก็สามารถแสดงบทบาทในชั้นเรียน

ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หมายถึง ความสามารถในการใช้ประสบการณ์กำหนดทางเลือกเพื่อ จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับตนเองที่สุด

นักศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้วิธีการสอนที่เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน วิชา ศิลปะการต้อนรับและบริการของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ และเป็นแนวทางสำหรับ ครูผู้สอนการโรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน วิชาศิลปะการ ต้อนรับและบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ทำให้ทราบว่าวิธีการสอนนี้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หลังมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติว่าสูงกว่าก่อนสอนหรือไม่และ แตกต่างจากเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 หรือไม่อย่างไร

7. กรอบแนวคิดการวิจัย

